

Een krotekoker mie een kop as een slegge

door Engel Reinhoudt

Een wuufje uut Krabbendieke beld'n op over de zurge die a ze ao over 't verdwienen van 't Zeêuws. Ze vond het erg, eël jammer dat het aolmae minder en minder gebruikt wordt. Ik most het bevestige. Op de laegere scholen bin d'r bienae gin guus mî die a nog dialect spreke. Of a t'r wat an te doen is? En zô ja, wien a dat da mô doe? Ik most bekenne da 'k dienke a t'r mae weinig an te doen is, ondanks Opa en Oma Pluus, de Zeêuwse Top40, Streektaal, 't Kerkje van Ellesdiek, de dialectvereênige enz. Taal verandert mie de maatschappij mee en daè ka je nie vee an doe. 'k È nog een foto uut Cornwall van een uusje daè a opstaèt a 't wuufje die a daè eweund eit d'n lesten was die a nog Cornish sprak. Voe a me ier zôvarre bin, za 't nog wè even anlôpe, mae op d'n duur is het dialect zô vervlakt, da je 't nauwelijks nog as dialect op za merke: Nederlands mie een accent.

Dat taal verandert wor ik daegelijks gewaer noe a'k het Woordenboek der Zeeuwse Dialecten an het deurblaeren bin op zoek naè moaie woorden en uitdrukkingen. Daè bin vee meêr woorden die a 'k nie kenne, as wè. Toch praot ik dialect, a zoue misschien oanze grottevoaders en grotmoeders zegge at het nergens op trokt.

Vee woorden en uitdrukkingen ange saemen mie de landbouw en het soort werk daè a de mensen in een bepaelde periode de kost mie verdiend'n. Wie eit het nog over een krotekoker? Oait was het een functie in de meestove. Wie begriep het a je zeit a je aol je strienge mô trokke? "Dat iedereen zijn string moet uittrekken", zei het meisje. Dat is toch even een are waereld as die van het paeretuug. Een vent mie een kop as een slegge? Op een flat van tien ôge è je gin slegge noadig, dus za je ok nie wete oe a die d'r uutziet. Dat weet je a je wè es paelen motte zetten eit.

Taal kan dus gewoon uutsturve. Volgens de website van het Max Planck Instituut worre vee talen mie uutsturven bedreigd. Volgens schattingen za d'n elt van de ongeveer 7000 talen die a noe esproke worre op de waereld tegen het jaer 2100 uut'esturve weze. Me kunne dus nog even vooruut. En het proces ka je ok vertraege deur het Zeêuws te bluve gebruiken. En ok de nieuwe media, zôas ze die noeme, kunne daè werchtig an biedraege. Sterker nog: het gebeurt. Nog mae pas elee stoeng 'r in de krante een groat stik over Zeêuws op facebook.: www.facebook.com/ZeeuwenBeLike. Ik vond'r een vèsje op van meêster D'n Ollander, wellicht de bekende Middelburgse zanger/dichter Jo den Hollander. Ik geef het weer zôas het op facebook staèt: Lammaketta akketuuteh ziejetwe, ketnognie geleze meh dah doek nog weh... joenge doe toch nie zo rear, anders krieg je krek een flair, meej een boel gedult komt voh mekkehrrrr yehyeh. Andere jonge gasten bin begonne mie een Zeeuws woordenboek op internet. A je op de site komt, lees je dit:

Dit vonne de mènsen leuk fleeweke: puup-ôôge, vercouverere, koekoek, Wespappel, zeuge en kontekoeke. Afijn kiek zelf mae es: www.zeeuwswoordenboek.nl

Noe aor ik je a zegge, mae ik è gin feestboek, me dat is nie erg. Dat is ok voe jongelui benee de tachtig. Die komme daèdeur wee in anraeking mie het dialect. 'En aolle bitjes elpe, zei 't wuufje en ze pist'n in de zeè',

Reacties: Werrilaan 21, 4453 CA 's-Heerenhoek. E-mail: cn.zeeuws@zeelandnet.nl. Nae een maend is dit stikje nae te lezen op www.zeeuwsezanger.nl